

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ З ПИТАНЬ НАСИЛЬСТВА СТОСОВНО ДІТЕЙ

ГРУДЕНЬ 2014 - ТРАВЕНЬ 2015

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Project funded by
the Government of Norway

Проект фінансується за
підтримки Уряду Норвегії

Зміцнення та захист прав дітей в Україні

Strengthening and Protecting Children's Rights in Ukraine

МЕТОДОЛОГІЯ ОПИТУВАННЯ (1)

 Всеукраїнське дослідження «Громадська думка з питань насильства стосовно дітей» проводилося на замовлення проекту Ради Європи «Зміцнення та захист прав дітей в Україні», що фінансується за підтримки Уряду Норвегії, Київським міжнародним інститутом соціології.

 У першій частині дослідження, яка відбувалося у грудні 2014 року, вивчалися соціальні орієнтації дорослих жителів України (у віці 18 років і старше), які стосуються застосування насильства щодо дітей та досвіді зазнавання насильства у дитинстві. Було опитано 1800 респондентів у 110 населених пунктах України. У Луганській області опитування проводилося тільки на територіях, які контролюються українською владою. У Донецькій області опитування проводилося переважно на територіях, які контролюються українською владою. Метод опитування – інтерв'ю у поєднанні із самозаповненням анкети.

МЕТОДОЛОГІЯ ОПИТУВАННЯ (2)

 У другій частині дослідження, яка відбувалася у лютому-квітні 2015 року, вивчався досвід зазнавання насильства серед дітей 12-17 років, які навчаються у 6-11 класах загальноосвітніх шкіл, ПТНЗ та ВНЗ України. Було опитано 1800 дітей у 120 навчальних закладах за вибіркою, репрезентативною для дітей, які навчаються у загальноосвітніх навчальних закладах, ПТНЗ та ВНЗ України (1600 учнів шкіл, 100 учнів ПТУ та 100 студентів ВНЗ). У Донецькій та Луганській областях опитування проводилося тільки на територіях, які контролюються українською владою. Метод опитування - самозаповнення анкети у групі дітей.

 Максимальна статистична похибка вибірки (з імовірністю 0.95 і без врахування дизайн-ефекту 1.5) не перевищує 2,4%

ВИДИ НАСИЛЬСТВА

ФІЗИЧНЕ

ПСИХОЛОГІЧНЕ

ЕКОНОМІЧНЕ

СЕКСУАЛЬНЕ

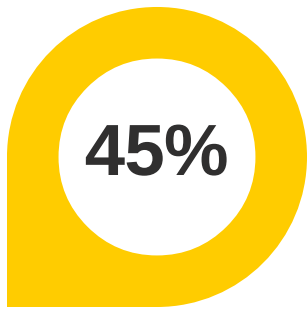

СКІЛЬКИ ДІТЕЙ
ПОТЕРПАЮТЬ ВІД
НАСИЛЬСТВА
В УКРАЇНІ?

	ДІТИ 12-17	ДОРΟΣЛІ 18-29	ДОРΟΣЛІ 18+
ХОЧА Б ОДИН З ВИДІВ	65%	85%	89%
ВСІХ ВИДІВ	4%	4%	5%
НЕ ЗАЗНАЮТЬ ВЗАГАЛІ	35%	15%	11%

Загалом хоча б одного із видів насильства зазнавали 65% дітей. Серед них 55% дівчат та 45% хлопців. Ці діти розподілені у різних вікових групах рівномірно.

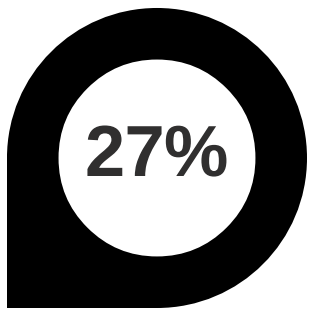
ДІТЕЙ ЗАЗНАВАЛИ ПСИХОЛОГІЧНОГО НАСИЛЬСТВА

Це означає, що із ними хоча б інколи траплялася хоча б одна із таких ситуацій:

- Вдома дитині дорікають, що вона забагато їсть.
- Вдома дитину називають образливими, принизливими словами.
- Вдома зривають злість на дитині (іншому члені сім'ї, домашній тварині).
- Коли батьки (опікуни) або родичі дитини сваряться, один з них змушує дитину його (її) підтримувати.
- Через конфлікти вдома дитині хочеться втекти з дому.
- Щоб покарати дитину, вдома із нею не спілкуються або ігнорують.
- Життя дитини не цікавить її батьків (опікунів).
- Батьки (опікуни) занадто контролюють життя дитини.
- У присутності дитини батьки (опікуни) або родичі лихословлять, обзивають один одного.

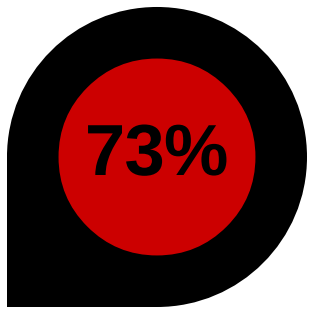
Серед тих, хто зазнавали психологічного насильства, 71% зазнавали і насильства фізичного. Ці два види насильства найсильніше пов'язані між собою.

ДІТЕЙ ЗАЗНАВАЛИ ФІЗИЧНОГО НАСИЛЬСТВА

Це означає, що із ними хоча б інколи траплялася хоча б одна із таких ситуацій:

- Дитина пропускає уроки в школі через травми, яких їй завдали вдома.
- Вдома дитину карали ременем, лозиною, били рукою, давали ляпаси, стусанів, тягали за волосся тощо.
- Вдома дитину примушували стояти у нерухомому положенні (наприклад, у кутку).
- Вдома дитину зв'язували, приковували.
- Вдома дитину замикали у приміщенні.
- Вдома дитині пропонували курити, вживати алкоголь або наркотичні речовини.

ДІТЕЙ БУЛИ СВІДКАМИ ФІЗИЧНОГО НАСИЛЬСТВА

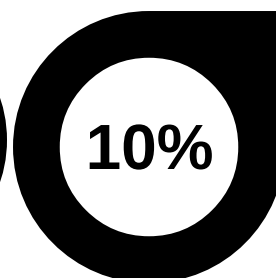
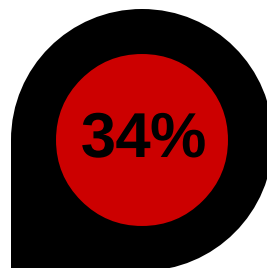
Це означає, що із ними хоча б інколи траплялася хоча б одна із таких ситуацій:

- В школі трапляються випадки, коли вчителі б'ють учнів або забирають особисті речі.
- Дитина бачила, як учні б'ють інших учнів.
- Дитина бачила, як деякі учні забирають особисті речі або гроші в інших.
- Вдома під час сварки родичі дитини б'ються або навмисне розбивають предмети.

Серед дітей, які були свідками фізичного насильства, 34% зазнавали фізичного насильства самі. Серед тих, які не були свідками фізичного насильства – 10%. Отже, діти-свідки насильства частіше і самі стають його жертвами.

БУЛИ СВІДКАМИ
І ЗАЗНАЮТЬ САМІ

НЕ БУЛИ СВІДКАМИ
І ЗАЗНАЮТЬ САМІ

РЕПЛІКАЦІЯ ДОСВІДУ ФІЗИЧНОГО НАСИЛЬСТВА (ДОРΟΣЛІ)

Ті, хто зазнавали фізичного насильства у дитинстві (позначені червоним), частіше застосовують його у дорослому віці щодо своїх дітей та близьких людей. Крім того, вони частіше виправдовують фізичне насильство як міру покарання та вважають його нормою.

КАРАЮТЬ ДІТЕЙ ІЗ
ЗАСТОСУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ СИЛИ

21%

7%

ІНКОЛИ НЕ МОЖУТЬ СТРИМАТИСЯ, ЩОБ НЕ ВДАРИТИ
ІНШУ ЛЮДИНУ, ЯКА ДУЖЕ СИЛЬНО ЇХ РОЗДРАТУВАЛА

20%

7%

У ЇХНЬОМУ ЖИТТІ ХОЧА Б ІНКОЛИ БУЛИ ВИПАДКИ,
КОЛИ ВІН/ВОНА ВДАРИЛИ СВОЮ КОХАНУ (КОХАНОГО)

14%

5%

ВВАЖАЮТЬ, ЩО ТРАДИЦІЙНІ МЕТОДИ ВИХОВАННЯ
ДІТЕЙ (НАПРИКЛАД, СТОЯННЯ У КУТКУ) – ЕФЕКТИВНІ ТА
ПЕРЕВІРЕНІ ЧАСОМ

58%

30%

ВВАЖАЮТЬ, ЩО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ В СІМ'Ї НЕ МОЖЕ
БУТИ ЕФЕКТИВНИМ БЕЗ ФІЗИЧНОГО ПОКАРАННЯ

39%

19%

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ДО ФІЗИЧНОГО НАСИЛЬСТВА (ДОРΟΣЛІ)

68%

ПОГОДИЛИСЯ, ЩО МАЙЖЕ ВСІ ЇХ ЗНАЙОМІ, ЯКІ МАЮТЬ ДІТЕЙ, ПРИНАЙМНІ ІНКОЛИ У ВИХОВНИХ ЦІЛЯХ МОЖУТЬ ДАТИ НЕСЛУХНЯНІЙ ДИТИНІ ЛЯПАС ПО СІДНИЦЯХ

48%

ПОГОДИЛИСЯ ІЗ ТИМ, ЩО ТРАДИЦІЙНІ МЕТОДИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ (НАПРИКЛАД, СТОЯННЯ У КУТКУ) – ЕФЕКТИВНІ ТА ПЕРЕВІРЕНІ ЧАСОМ

32%

ПОГОДИЛИСЯ ІЗ ТИМ, ЩО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ В СІМ'Ї НЕ МОЖЕ БУТИ ЕФЕКТИВНИМ БЕЗ ФІЗИЧНОГО ПОКАРАННЯ

52%

ПОГОДИЛИСЯ ІЗ ТИМ, ЩО ВОНИ ХОЧА Б ІНКОЛИ ЗАСЛУГОВУВАЛИ НА ТЕ ФІЗИЧНЕ ПОКАРАННЯ, ЯКЕ ДО НИХ ЗАСТОСОВУВАЛИ У ДИТИНСТВІ (20% ДІТЕЙ 12-17 РОКІВ)

ПРОБЛЕМА ЦЬКУВАННЯ ТА ПРИНИЖЕННЯ В ШКОЛАХ (ДІТИ)

36%

ПОГОДИЛИСЯ, ЩО У КЛАСІ ПРИНАЙМНІ ІНКОЛИ ПОВИНЕН БУТИ Свій «ЦАП-ВІДБУВАЙЛО»

21%

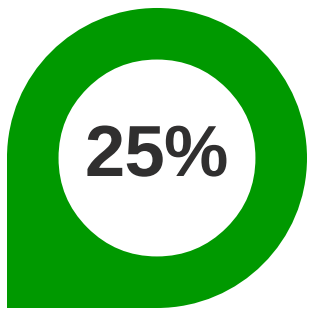
ПОДІЛИЛИСЯ ТИМ, ЩО У ЇХНІЙ ШКОЛІ ХОЧА Б ІНКОЛИ ТРАПЛЯЮТЬСЯ ВИПАДКИ, КОЛИ ВЧИТЕЛІ Б'ЮТЬ УЧНІВ АБО ЗАБИРАЮТЬ У НИХ ОСОБИСТІ РЕЧІ

24%

ЗАЗНАЧИЛИ, ЩО У ЇХНІЙ ШКОЛІ ПРИНАЙМНІ ІНКОЛИ ДЕЯКІ УЧНІ СИЛЬНІШІ ЗА НИХ, ТОМУ ВОНИ ЇХ БОЯТЬСЯ І НАМАГАЮТЬСЯ ОБЕРЕЖНО СЕБЕ ПОВОДИТИ З НИМИ

9%

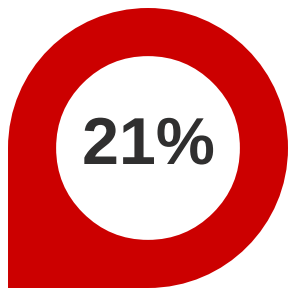
ДІТЕЙ ВИЗНАЛИ, ЩО У ЇХНІЙ ШКОЛІ ТРАПЛЯЮТЬСЯ ВИПАДКИ, КОЛИ УЧНІ ЗНУЩАЮТЬСЯ НАД ВЧИТЕЛЯМИ, ЩЕ 21% ПОВІДОМИЛИ, ЩО ЗНАЮТЬ ПРО ТАКІ ВИПАДКИ ВІД СВОЇХ ЗНАЙОМИХ УЧНІВ

ДІТЕЙ ЗАЗНАВАЛИ ЕКОНОМІЧНОГО НАСИЛЬСТВА

Це означає, що із ними хоча б інколи траплялася хоча б одна із таких ситуацій:

- Дитині доводилось просити у сторонніх або красти гроші, бо їй не вистачало на вкрай необхідні речі.
- Коли батьки (опікуни) розсердяться, вони псують або викидають речі дитини (іграшки, одяг тощо).
- Дорослі ховають речі дитини, щоб вона/він не могли вийти з дому.
- Дитину примушували працювати на когось або віддавати їм гроші (особисті речі).
- Вдома дитині не дають їсти, коли вона/він дуже голодні.
- Замість того, щоб відвідувати школу, дитина змушена працювати.
- Дорослі примушують дитину просити або красти гроші, речі, їжу в інших людей.
- Батьки (опікуни) не купують речі, які дитині вкрай необхідні для навчання та харчування.
- Однокласники примушують дитину робити замість них домашні завдання або контрольні роботи.
- У школі дитину змушують працювати в якості покарання.

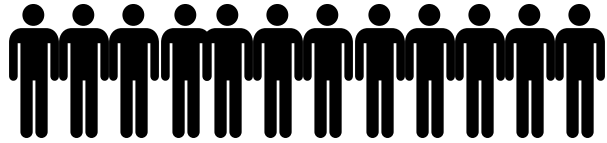

ДІТЕЙ ЗАЗНАВАЛИ СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА

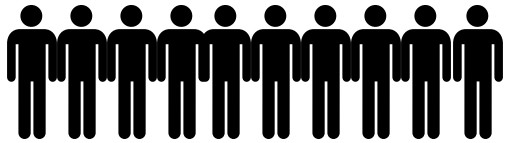
Це означає, що із ними хоча б інколи траплялася хоча б одна із таких ситуацій:

- Оголені інтимні частини тіла дитини фотографували або знімали на відео.
- Дорослі (старші 18 років) пропонували дитині показати її/його статеві органи, торкнутись до їхніх оголених інтимних частин тіла або вступити з ними у статеві відносини.
- За винагороду дорослих (старші 18 років) дитина погоджувалася показувати свої статеві органи, торкатись до оголених інтимних частин тіла дорослих або вступати з ними у статеві відносини.
- Дитину змушували вступати у статеві відносини з дорослими та тримати це у таємниці.
- Чужі люди робили дитині непристойні пропозиції в Інтернеті (на форумах, в чатах, соціальних мережах, електронною поштою тощо), по телефону або у листах.
- Дорослі (окрім медичних працівників та батьків у ранньому дитинстві) торкалися статевих органів дитини всупереч її волі.
- Вдома дитині доводилось вступати в статеві відносини з дорослими або торкатись до їхніх статевих органів.
- Вдома у дитини прийнято називати статеві органи і сексуальні відносини непристойними словами.
- У школі дитині роблять непристойні пропозиції, наприклад, підглядати за іншими в туалеті або зняти спідню білизну.
- У школі інші учні силоміць облапували дитину та торкалися її статевих органів.
- Інші учні змушували дитину торкатись їхніх статевих органів.

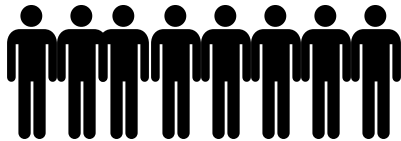
ПОВЕДІНКА ДІТЕЙ У ВИПАДКАХ ВЧИНЕННЯ НАСИЛЬСТВА ЩОДО НИХ

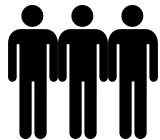
61% ЗВЕРНУЛИСЯ ДО БАТЬКІВ

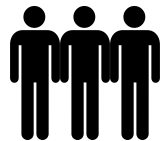
52% НІ ДО КОГО НЕ ЗВЕРТАЛИСЯ, ВИРІШИЛИ РОЗІБРАТИСЯ САМІ

42% ЗВЕРНУЛИСЯ ДО ДРУЗІВ

16% ЗВЕРНУЛИСЯ ДО МІЛІЦІЇ

15% ЗВЕРНУЛИСЯ ДО ВЧИТЕЛІВ

11% ЗВЕРНУЛИСЯ ДО РОДИЧІВ

7% – ДО ШКІЛЬНОГО ПСИХОЛОГА,
4% – ДО УПОВНОВАЖЕНОГО ІЗ ПРАВ ДИТИНИ/
ЛЮДИНИ
3% – ДО СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ.

ЗНАННЯ ПРО ЗАКОНОДАВСТВО З ПРИВОДУ ЗАХИСТУ ПРАВ ДІТЕЙ

	ДІТИ 12-17	ДОРΟΣЛІ 18+
ЗНАЮТЬ ПРО ІСНУВАННЯ З НИХ:	49%	30%
НЕ ЗМОГЛИ ВКАЗАТИ НАЗВИ	15%	50%
ЗАКОНИ ПРО ПРАВА ДИТИНИ ЗАГАЛОМ	27%	11%
КОНВЕНЦІЯ ООН ПРО ПРАВА ДИТИНИ	21%	7%
КОНСТИТУЦІЯ	11%	5%
ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ ДИТИНИ	7%	2%
СЛУЖБИ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ	5%	
КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС	4%	2%

Значно більше дітей, ніж дорослих, знають про закони, які захищають права дітей. Про Конвенцію ООН про права дитини знає приблизно кожна 5-та дитина і приблизно кожен 14-ий дорослий.

МІФИ ПРО НАСИЛЬСТВО ЩОДО ДІТЕЙ

НАСИЛЬСТВО ТИПОВЕ ДЛЯ
НЕПОВНИХ СІМЕЙ

НАСИЛЬСТВО ТИПОВЕ ДЛЯ СІМЕЙ З
НИЗЬКОЮ САМООЦІНКОЮ
ФІНАНСОВОГО СТАНОВИЩА

В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ ДІТИ
ЗАЗНАЮТЬ НАСИЛЬСТВА ЧАСТІШЕ,
НІЖ У МІСТІ

У СХІДНОМУ РЕГІОНІ ДІТИ
ЗАЗНАЮТЬ НАСИЛЬСТВА ЧАСТІШЕ,
НІЖ У ЗАХІДНОМУ

НАСИЛЬСТВО ТИПОВЕ ДЛЯ НЕПОВНИХ СІМЕЙ

21% дітей в Україні живуть у неповних сім'ях. Якщо порівняти % дітей, які зазнавали насильства різних видів, то виявиться, що діти із повних сімей зазнають його лише дещо рідше, ніж діти із неповних сімей.

ПОВНІ НЕПОВНІ

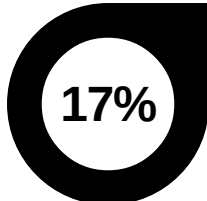
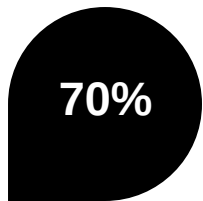

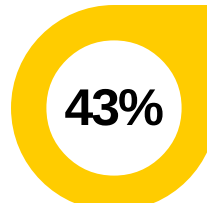
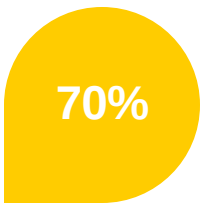
НАСИЛЬСТВО ТИПОВЕ ДЛЯ СІМЕЙ З НИЗЬКОЮ САМООЦІНКОЮ ФІНАНСОВОГО СТАНОВИЩА

Насильство частіше зустрічається у сім'ях із низькою самооцінкою фінансового становища, ніж у сім'ях, які оцінюють своє матеріальне благополуччя вище.

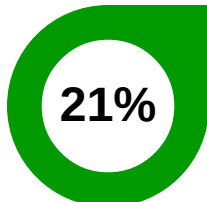
НИЗЬКА ВИСОКА

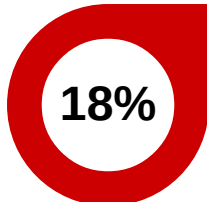
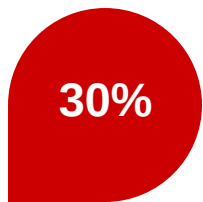
ФІЗИЧНЕ НАСИЛЬСТВО

ПСИХОЛОГІЧНЕ НАСИЛЬСТВО

ЕКОНОМІЧНЕ НАСИЛЬСТВО

СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО

В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ ДІТИ ЗАЗНАЮТЬ НАСИЛЬСТВА ЧАСТІШЕ, НІЖ У МІСТІ

Виявилося, що середовище, у якому дитина порівняно частіше зазнає насильства – це місто із населенням більше 500 тисяч людей.

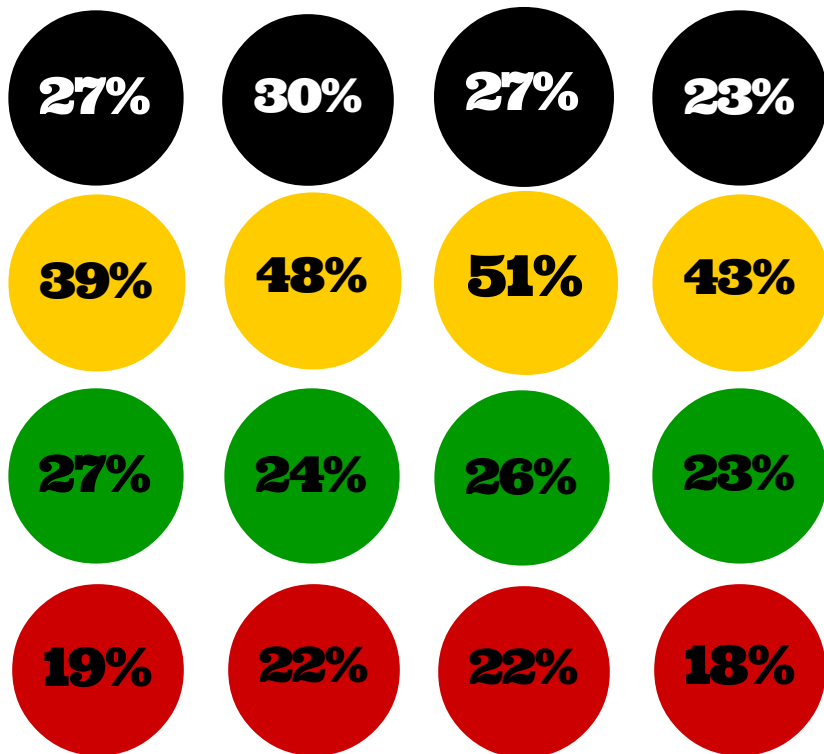

У СХІДНОМУ РЕГІОНІ ДІТИ ЗАЗНАЮТЬ НАСИЛЬСТВА ЧАСТІШЕ, НІЖ У ЗАХІДНОМУ

Насильство щодо до дітей дійсно має регіональну специфіку, але не таку як очікувалося. Порівняно частіше зазнають насильства діти, які мешкають у Центральному та Південному регіонах.

ЗАХІД ЦЕНТР ПІВДЕНЬ СХІД

ФІЗИЧНЕ НАСИЛЬСТВО

ПСИХОЛОГІЧНЕ НАСИЛЬСТВО

ЕКОНОМІЧНЕ НАСИЛЬСТВО

СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО

МІФИ ПРО НАСИЛЬСТВО ЩОДО ДІТЕЙ

НАСИЛЬСТВО ТИПОВЕ ДЛЯ
НЕПОВНИХ СІМЕЙ - ЛИШЕ ЧАСТКОВО

НАСИЛЬСТВО ТИПОВЕ ДЛЯ СІМЕЙ З
НИЗЬКОЮ САМООЦІНКОЮ ФІНАНСОВОГО
СТАНОВИЩА - ПІДТВЕРДИВСЯ

В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ ДІТИ
ЗАЗНАЮТЬ НАСИЛЬСТВО ЧАСТІШЕ,
НІЖ У МІСТІ - ЛИШЕ ЧАСТКОВО

У СХІДНОМУ РЕГІОНІ ДІТИ ЗАЗНАЮТЬ
НАСИЛЬСТВА ЧАСТІШЕ, НІЖ У
ЗАХІДНОМУ - НЕ ПІДТВЕРДИВСЯ